

Postadres Postbus 24, 9410 AA Beilen
Telefoon (0593) 53 92 22
Internet www.middendrenthe.nl
E-mail gemeente@middendrenthe.nl

Aan de raads- en commissieleden
van de gemeente Midden-Drenthe

Bezoekadres
Beilen Raadhuisplein 1
ma, wo, vr 8.30 – 16.30
di 8.30 – 14.30
do 8.30 – 20.00
Smilde Elzenlaan 10
ma 8.30 – 12.00

Datum: 20 november 2020
Behandeld door: Allard Gunnink
Zaaknummer: 1709969
Onderwerp: Oosting / Wadudu

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlagen:
Verzonden op: 20 mei 2020

Geachte raads- en commissieleden

Inleiding

U heeft ons gevraagd een feitenoverzicht te sturen over de situatie van het bedrijf Wadudu en de heer Oosting. U heeft om die informatie verzocht als voorbereiding op het gesprek dat u hierover in de raadscommissie van november 2020 wilt voeren.

Met deze brief en bijlage voldoen wij aan uw verzoek.

In de bijlage treft u een feitenoverzicht aan. Daarin staan de belangrijkste gebeurtenissen van dit dossier op een rij. Met een korte toelichting over hoe het zit met de vergunningverlening, voorschriften en handhaving.

In deze brief lichten we een aantal onderwerpen nog wat verder toe.

U heeft over dit dossier al eerder informatie van ons gehad: in brieven naar uw raad en in antwoorden op technische vragen. Wat we nu opschrijven is daarom voor een deel herhaling van eerdere informatie. Het leek ons, als voorbereiding op uw vergadering, goed om alles nog weer een keer op een rij te zetten.

Hieronder volgt, in willekeurige volgorde, onze toelichting.

Samenvatting feiten

Voor een goed begrip van onze brief, beginnen we met een korte samenvatting van de belangrijkste feiten in deze zaak.

27 juni 2013	De gemeenteraad stelt het huidige Bestemmingsplan Bedrijventerreinen Beilen unaniem vast.
5 december 2017	De gemeente verleent een oprichtingsvergunning aan Wadudu. Daarbij heeft de gemeente beoordeeld of het bedrijf, gekeken naar de beoogde bedrijfsvoering, past binnen het bestemmingsplan.
25 juni 2018 enz.	Vanaf 25 juni 2018 dient de heer Oosting diverse klachten in. Die gaan over geuroverlast, geluidsoverlast en overlast van motjes.
21 januari 2019	De RUD neemt namens de gemeente een besluit maatwerkvoorschriften. Daarin staat dat Wadudu een aantal maatregelen moet nemen om geurhinder zo veel mogelijk te voorkomen dan wel tot een aanvaardbaar niveau te beperken. De heer Oosting heeft daartegen bezwaar gemaakt (ongegrond), beroep in gesteld bij de Rechtbank (ongegrond) en bij de Raad van State (in behandeling).
11 maart 2019	De gemeente wijst een handhavingsverzoek van de heer Oosting af (gaat over geur, motjes en bestemmingsplan). De heer Oosting heeft daartegen bezwaar gemaakt (deels gegrond vanwege meelmotjes), daarna hebben zowel de heer Oosting als Wadudu beroep ingesteld bij de Rechtbank (in behandeling).
20 februari 2020	Besluit RUD op klachten van de heer Oosting over de communicatie e.d. (deels gegrond).
11 mei 2020	Gemeente besluit mogelijkheid mediation aan te bieden. Mediationtraject met de heer Oosting, Wadudu, RUD en gemeente gestart en vervolgens zonder resultaat afgerond.
2 juli 2020	Besluit gemeente op klachten van de heer Oosting over de communicatie e.d. (deels gegrond).
19 oktober 2020	Besluit gemeente op nieuwe omgevingsvergunning Wadudu. Beroepstermijn van zes weken.

Experiment

Het bedrijf Wadudu doet wetenschappelijk onderzoek naar het kweken van insecten. Je zou zo'n onderzoek in zekere zin een 'experiment' kunnen noemen.

Kennelijk is daardoor het misverstand ontstaan, dat het bedrijf zelf ook het karakter van een experiment heeft. Waarbij een experiment dan vooral als kenmerk zou hebben dat het tijdelijk is. Zodat daarom het bedrijf Wadudu alleen maar tijdelijk een vergunning zou (mogen) hebben.

Dat is niet het geval. Wadudu is een bedrijf met een vergunning voor onbepaalde tijd.

Groep

Zo nu en dan horen we dat de heer Oosting een grotere groep inwoners rond het bedrijventerrein Noordveld vertegenwoordigt. Dat is tot nu toe niet het geval.

De afgelopen jaren zijn veruit de meeste klachten vanwege overlast van de heer Oosting afkomstig. Een enkele keer ook van andere omwonenden. Ook wordt de heer Oosting de laatste tijd in zijn communicatie bijgestaan door een andere inwoner.

Maar er is geen enkel document of mondeling bericht waarin een groep omwonenden de heer Oosting naar voren schuift als hun vertegenwoordiger in de contacten met de gemeente.

Daarmee gaat het in dit dossier feitelijk om een individueel geval: één bedrijf, één inwoner, de RUD en de gemeente.

Bedrijfswoning

De heer Oosting woont in een bedrijfswoning op het bedrijventerrein zelf. In het bestemmingsplan staat welk soort bedrijven waar op het bedrijventerrein mogen staan. Daarbij geldt: als de afstand van het bedrijf tot de woonwijk groter is, is een zwaardere bedrijfscategorie toegestaan.

In die regels tellen bedrijfswoningen niet mee. Dat betekent dat een inwoner in een bedrijfswoning minder bescherming krijgt tegen overlast van omliggende bedrijven dan inwoners die buiten het bedrijventerrein wonen. Daarom verkeert de heer Oosting in een andere positie dan onze inwoners buiten het bedrijventerrein.

Bedrijven en inwoners

We hechten als gemeente belang aan werkgelegenheid en bedrijvigheid. Daarom hebben we bedrijventerreinen, daarom zijn we blij als bedrijven zich op ons grondgebied willen vestigen. In het door uw raad vastgestelde economisch beleid staat deze visie helder omschreven.

We hechten als gemeente net zoveel belang aan het leef- en woongenot van onze inwoners. Ook dat uitgangspunt staat beschreven in diverse door uw raad vastgestelde documenten.

We hebben als college de verantwoordelijkheid om recht te doen aan beide uitgangspunten. Hoe we daarin de balans vinden, ligt in onze rechtsstaat vast in regelgeving. Dat voorkomt dat we als overheid meebuigen met - om maar een voorbeeld te noemen - een ondernemer met een te grote mond of een inwoner die maar blijft klagen. Dat sluit niet uit dat we altijd in goed overleg met alle betrokkenen naar een oplossing kunnen en moeten zoeken. Maar ook dan gelden wetten en regels als buitengrenzen.

Uiteindelijk is het de rechter die beoordeelt of we daarin als gemeente de goede beslissingen nemen.

Voor dit dossier betekent dit uitgangspunt dat we even welwillend staan tegenover de heer Oosting als tegenover Wadudu. Mits beiden zich bewegen binnen de geldende regels.

Gemeente en RUD actief

Gemeente, RUD en Wadudu hebben de afgelopen jaren actie ondernomen op klachten over overlast van de heer Oosting. Daarbij hebben we ons als gemeente gehouden aan de regels die in deze situatie gelden.

We begrijpen dat een inwoner, ook al woont hij in een bedrijfswoning, het liefst helemaal geen overlast ervaart. We begrijpen ook dat hij – als hij die overlast wel ervaart – het liefst meteen een oplossing wil.

Zo zit onze samenleving echter niet in elkaar. Als er al sprake is van ervaren hinder, vraagt dat doorgaans om preciezer onderzoek. Dat kost tijd. En als er onaanvaardbare hinder is, is het vaak nog zoeken naar de beste maatregelen om de hinder weer terug te brengen naar een aanvaardbaar niveau.

Ook daarin wordt zichtbaar dat de belangen van inwoners en bedrijven allebei meewegen. En bedrijven en inwoners hebben beide het recht juridische stappen te zetten als ze het niet eens zijn met een besluit van de overheid.

Juridisch juist

In dit dossier speelden en spelen verschillende juridische vragen een rol: past Wadudu binnen het bestemmingsplan, hebben we als gemeente en RUD goede maatwerkvoorschriften opgelegd, hebben we op een juiste manier gehandhaafd, verlenen we een correcte nieuwe vergunning?

In al deze gevallen hebben we als gemeente en RUD naar beste weten besluiten genomen. De afgelopen maanden hebben we een aantal belangrijke besluiten nog een keer door een externe jurist laten beoordelen. Naar zijn oordeel hebben we onze besluiten in redelijkheid kunnen nemen.

Dat betekent niet dat de rechter op enig moment niet toch tot een ander oordeel kan komen. Dat is nooit uit te sluiten en die verwachting willen we dan ook niet wekken. Wel hebben we als gemeente en RUD naar ons oordeel, in redelijkheid onze besluiten genomen en onderbouwd. Als het gaat om de maatwerkvoorschriften, heeft de Rechtbank in elk geval de gemeente in het gelijk gesteld.

Bestemmingsplan

In de kern van de zaak vindt de heer Oosting dat het bedrijf Wadudu niet op dit bedrijventerrein hoort te staan omdat het niet past binnen het bestemmingsplan.

Deze vraag is nu onderdeel van de procedure bij de Rechtbank (in verband met de afwijzing handhavingsverzoek).

Wijziging 2013

Op 27 juni 2013 heeft uw raad unaniem het Bestemmingsplan Bedrijventerreinen Beilen vastgesteld. Dit bestemmingsplan verving een aantal aparte bestemmingsplannen.

Hoewel de omschrijvingen en systematiek veranderden, leidde dit nieuwe bestemmingsplan niet tot inhoudelijke veranderingen. Het soort bedrijven dat zich hier mag vestigen is gelijk gebleven. Dat geldt ook voor de afstanden ten opzichte van de omringende bebouwing.

De gedachte dat u als raad toen, min of meer in het geheim, inhoudelijk nieuwe regels heeft gesteld, is niet juist.

Vestiging Wadudu

De vestiging van Wadudu, enkele jaren later, paste naar ons oordeel binnen het bestemmingsplan.

Wijziging bedrijfsvoering

De heer Oosting is van mening dat de bedrijfsvoering van Wadudu is veranderd (van onderzoeksbedrijf naar productiebedrijf).

Naar ons oordeel is er – gelet op bijvoorbeeld de beperkte oppervlakte van het bedrijf – geen sprake van een productiebedrijf. Het bedrijf verkoopt alleen het product dat het onderzoek oplevert. Daarmee is het nog geen productiebedrijf geworden dat niet zou passen binnen de geldende bestemming.

Nieuwe beoordeling

Ook deze vraag (of Wadudu misschien eerst wel, maar nu in elk geval niet meer past binnen de bestemming) kan de heer Oosting aan de rechter voorleggen in een procedure over handhaving of de nieuwe vergunning.

Strijd met bestemming

Zoals we al eerder schreven: het kan zijn dat de rechter anders oordeelt dan de gemeente. Wat is het gevolg als de rechter tot het oordeel zou komen dat Wadudu wel in strijd met het bestemmingsplan handelt?

In dat geval kan de gemeente overwegen om gebruik te maken van de zogeheten binnenplanse afwijkingsmogelijkheid. Daarbij kan de gemeente afwijken van gebruiksregels, als het bedrijf, kijkend naar de aard en de invloed op de omgeving, gelijk te stellen is met een bedrijf in een lichtere categorie. In dat geval werken we als gemeente alsnog mee aan het strijdig gebruik.

Alleen als legalisering niet mogelijk is, zal het bedrijf zijn bedrijfsvoering moeten aanpassen. Op dit moment achten wij die uiteindelijke uitkomst niet waarschijnlijk.

Klachten over communicatie

Beoordeling klachten

De heer Oosting is het niet alleen juridisch oneens met de gemeente en de RUD. Hij vindt ook dat de gemeente en de RUD niet zorgvuldig met hem gecommuniceerd hebben. En dat de samenwerking tussen de gemeente en de RUD tekortschiet. Daarom heeft hij zowel bij de RUD als bij de gemeente klachten ingediend.

De RUD is zelf bevoegd om over zulke klachten een uitspraak te doen. De RUD heeft dat ook gedaan en erkend dat de RUD beter had moeten communiceren.

We hebben als college zelf ook een uitspraak gedaan op de klachten van de heer Oosting. Daarin hebben we erkend dat de heer Oosting verschillende voorbeelden heeft aangedragen waarin we als gemeente met meer empathie en frequenter met hem hadden moeten communiceren.

We hadden, samen met de RUD, niet alleen moeten kijken naar de formele aanvragen, verzoeken en meldingen. We hadden ook vaker en eerder moeten kijken of we samen met alle betrokkenen tot een oplossing van de problemen hadden kunnen komen.

Onze manier van werken is in veel gevallen toereikend. Maar soms vraagt het om het meer op tijd signaleren van de noodzaak om het breder, oplossingsgericht aan te pakken.

Ons management gebruikt dit voorbeeld om samen met de medewerkers de dienstverlening te verbeteren.

Overigens hadden en hebben we daarbij geen twijfel aan de positieve intenties van onze medewerkers.

Procedure klachtenbehandeling

Bij de afhandeling van klachten zijn we gebonden aan de Algemene Wet Bestuursrecht. Die wet gaat uit van een behandeling in twee stappen: eerst door het bestuursorgaan zelf, daarna door een onafhankelijke instantie.

Als we in eerste instantie zelf een beoordeling doen, ligt die beoordeling in handen van de naast hogere leidinggevende. Zodat ook bij de eigen beoordeling een zekere onafhankelijkheid gewaarborgd is.

Zoals gezegd: van een verplichte volledige onafhankelijke beoordeling is pas in tweede instantie sprake. Inwoners kunnen daardoor het gevoel hebben dat de gemeente als slager zijn eigen vlees keurt. Maar dat is zoals het wettelijk is geregeld.

Mediation

De algemeen directeur heeft de gesprekken met de heer Oosting over zijn klachten gevoerd. De algemeen directeur constateerde dat er feitelijk sprake was van verstoorde verhouding in dit dossier. Daarom heeft hij de heer Oosting, Wadudu en de RUD aangeboden om op kosten van de gemeente een externe mediator in te zetten. Om zo een ultieme poging te doen de verhoudingen weer te normaliseren.

Helaas is dit traject niet geslaagd. Bij het starten van een mediationtraject maken partijen afspraken over geheimhouding. Daarom kunnen we over de inhoud van dit traject verder geen mededelingen doen.

Uitspraak RUD

Bestemmingsplan

In dit verband komen we nog een keer terug op de vraag of Wadudu past binnen het bestemmingsplan. De heer Oosting is namelijk van oordeel dat de RUD heeft uitgesproken dat Wadudu daarbinnen níet past en dat de gemeente het oordeel van de RUD moet overnemen.

We kunnen ons de verwarring bij de heer Oosting op dit punt wel voorstellen. De RUD heeft namelijk bij de behandeling van de klachten individuele medewerkers gehoord. De gespreksverslagen met die medewerkers zijn opgenomen in de tekst die de heer Oosting heeft gekregen. Een van de medewerkers zegt dat Wadudu niet binnen de bestemming past. En daarmee lijkt het alsof de RUD als instantie in de klachtenprocedure ook de inhoudelijke uitspraak doet dat Wadudu niet binnen de bestemming past.

Daarmee is een dubbel misverstand ontstaan. Want een klachtenprocedure die over gedrag gaat, kan in zijn algemeenheid níet gaan over inhoudelijke zaken waar de rechter een uitspraak over kan doen. En de persoonlijke opvattingen van individuele medewerkers binden de RUD en de gemeente niet.

Het hele rapport

In het verlengde hiervan vraagt de heer Oosting aanhoudend aan de gemeente of we het rapport van de RUD als geheel overnemen. Daarin zit de zelfde veronderstelling, namelijk dat de RUD in een rapport over klachten juridische bindende inhoudelijke uitspraken kan doen en/of heeft gedaan. Dat is echter niet de strekking van een besluit op dit soort klachten. Daarom zijn we als gemeente niet juridisch gebonden aan wat er in het besluit van de RUD aan inhoudelijk oordeel staat – áls dat al een uitdrukkelijk inhoudelijk oordeel inhoudt.

Samenwerking gemeente en RUD

Ook als het gaat om de samenwerking tussen de gemeente en de RUD, kunnen we ons voorstellen dat de heer Oosting zich gefrustreerd voelt. Het is voor een inwoner bijzonder lastig als hij te maken krijgt met verschillende overheidsinstanties die zich met het zelfde dossier bezighouden. Als de samenwerking dan niet altijd soepel en vlot verloopt, is een inwoner daar al snel de dupe van. Dat is in dit dossier niet anders.

Het is voor ons aanleiding opnieuw, eerst op ambtelijk niveau, met de RUD in gesprek te gaan. Zodat we stappen zetten om onze gezamenlijke dienstverlening te verbeteren.

Schadevergoeding

De heer Oosting is niet alleen van oordeel dat Wadudu niet past binnen het bestemmingsplan. Hij vindt ook dat de gemeente hem een schadevergoeding moet betalen omdat zijn woning minder waard is geworden.

Een eerste beoordeling door een externe jurist leert dat er geen aanleiding is voor zo'n schadevergoeding. Ook niet als je het afzet tegen wat er in de communicatie is misgegaan. De kans is namelijk reëel dat bij zorgvuldige communicatie de feitelijke en juridische uitkomst de zelfde zou zijn geweest.

We hebben de heer Oosting recent gevraagd concreet te onderbouwen op basis van welke feiten en regels hij van mening is recht te hebben op een schadevergoeding. Zodra we die informatie hebben, zullen we daar een besluit op nemen.

Feitelijke situatie – communicatie

Waar staan we nu als het om de communicatie gaat?

Wat we al geruime tijd zien en ervaren, ook in de soms ronduit vijandige toonzetting en in de grote hoeveelheid mails, is dat de heer Oosting zijn vertrouwen in de gemeente en onze medewerkers volledig heeft verloren.

We hebben als college een laatste poging ondersteund om dat door middel van mediation op te lossen. Dat is helaas niet gelukt.

We hebben daarom moeten vaststellen dat we van onze kant geen mogelijkheden meer hebben om het vertrouwen te herstellen, anders dan dat we onze inhoudelijke werkzaamheden zorgvuldig blijven doen.

We hebben daarbij besloten om de extra ambtelijke inzet op dit dossier terug te brengen tot het niveau dat geldt voor andere inwoners in een vergelijkbare situatie. Uitgebreid blijven reageren op elke mail van de heer Oosting (waarin het vaak gaat om herhaling van eerder gestelde vragen) zou een onevenredige ambtelijke inzet vergen.

Feitelijke situatie – juridisch / procedureel

Waar staan we als het om de procedures gaat?

- Het besluit maatwerkvoorschriften van 21 januari 2019 is onder de rechter bij de Raad van State.
- Het besluit van 11 maart 2019 om een handhavingsverzoek van de heer Oosting af te wijzen, is onder de rechter bij de Rechtbank.
- We nemen uiterlijk op 28 december 2020, binnen de wettelijke termijn, een besluit op het eerste Wob verzoek van de heer Oosting.
- We hebben het tweede Wob-verzoek in behandeling en nemen daarop binnen de wettelijke termijn een besluit.
- De nieuwe omgevingsvergunning is verleend en staat nu zes weken open voor beroep.
- De heer Oosting kan altijd – bij door hem nieuw ervaren overlast – een melding doen en/of een handhavingsverzoek indienen.

